



KORRALDUS

31.10.2023 nr DM-125552-11

Sirgala põlevkivikarjääri osaliselt korrastatuks tunnistamine ning Sirgala II põlevkivikarjääri korrastatuks tunnistamine

1. OTSUS

Tuginedes alljärgnevale, võttes aluseks Enefit Power AS (edaspidi ka ettevõtte) 14.08.2023 taotluse, ettevõtte 02.10.2023 kirja, Sirgala ja Sirgala II põlevkivikarjääride korrastamistöde vastuvõtukomisjoni 03.10.2023 protokoll, maapõueseaduse § 87 lõike 1, keskkonnaministri 07.04.2017 määruse nr 12 „Uuritud ning kaevandatud maa korrastamise täpsustatud nõuded ja kord, kaevandatud maa korrastamise projekti sisu kohta esitatavad nõuded, kaevandatud maa ning selle korrastamise kohta aruande esitamise kord ja aruande vorm“ ning kooskõlas Keskkonnaameti 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktiga 2.5.3. ja Keskkonnaameti peadirektori 03.02.2022 käskkirjaga nr 1-1/22/18 „Volituste andmine“, otsustan:

1.1 tunnistada korrastatuks Sirgala II põlevkivikarjäär;

1.2 tunnistada korrastatuks Sirgala põlevkivikarjääri mäeeraldisele ja mäeeraldise teenindusmaale jäävad kinnistud: Haraka (katastritunnus 85101:011:0032), Narva karjäär 2 (katastritunnus 80201:002:0140), Mälgi (katastritunnus 85101:011:0240), Nuka (katastritunnus 80201:002:0213), Sirgala tee (katastritunnus 80201:002:0488), Mätiku (katastritunnus 85101:011:0210), Sirgala karjäär 2 (katastritunnus 80201:002:0700),

1.3 tunnistada tingimuslikult korrastatuks Sirgala põlevkivikarjääri mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal paiknev ning Kliimaministeeriumi halduses olev kinnistu Viivikonna tööstusterritoorium (katastritunnus 85101:011:0059). Tingimuseks on Viivikonna tööstusterritooriumi kinnistu üle andmine Kliimaministeeriumi haldusest Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse haldusesse.

2. ASJAOLUD

Enefit Power AS esitas 14.08.2023 kirjaga nr NJ-KKJ-1/900 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 15.08.2023 dokumendina nr DM-125552-1) Keskkonnaametile taotluse Sirgala ja Sirgala II põlevkivikarjääride korrastamistöde lõpetamise vormistamiseks. Sirgala põlevkivikarjäär on korrastatud osaliselt ning Sirgala II põlevkivikarjäär terviklikult.

Ettevõtte täiendas enda taotlust 02.10.2023 kirjaga (registreeritud KOTKAS 02.10.2023 dokumendina nr DM-125552-8), kus lisas korrastatud kinnistute nimekirja 3 Sirgala põlevkivikarjääri alale jäävat kinnistut.

Sirgala põlevkivikarjäär (maavara kaevandamise keskkonnaluba nr KMIN-074 kehtivusega kuni 03.05.2029) asub Ida-Viru maakonnas Toila ja Alutaguse valdades ning Narva-Jõesuu linnas. Kaevandamisloaga määratud mäeeraldise pindala on 11295,67 ha ning mäeeraldise teenindusmaa pindala on 3206,29 ha. Enefit Power AS-i poolt korrastatuks tunnistamiseks taotletud ala pindala Sirgala põlevkivikarjääris on 169,79 ha.

Enefit Power AS taotles järgmiste Sirgala põlevkivikarjääri mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal paiknevate kinnistute korrastatuks tunnistamist: Haraka (katastritunnus 85101:011:0032, mäetööstusmaa 100%, pindala 7,51 ha), Narva karjäär 2 (katastritunnus 80201:002:0140, mäetööstusmaa 100%, pindala 4,39 ha), Mälgi (katastritunnus 85101:011:0240, mäetööstusmaa 100%, pindala 23,86 ha), Nuka (katastritunnus 80201:002:0213, mäetööstusmaa 100%, pindala 2,5 ha), Sirgala tee (katastritunnus 80201:002:0488, mäetööstusmaa 100%, pindala 23,21 ha) Mätiku (katastritunnus 85101:011:0210, mäetööstusmaa 100%, pindala 75,98 ha), Sirgala karjäär 2 (katastritunnus 80201:002:0700, mäetööstusmaa 100%, pindala 28,44 ha), Viivikonna tööstusterritoorium (katastritunnus 85101:011:0059, tootmismaa 100%, 3,90 ha). Kõik eelnevad katastriüksused on riigiomandis ja volitatud valitseja on Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus (edaspidi RKIK; v.a Viivikonna tööstusterritoorium, mille volitatud valitseja on Kliimaministeerium). Kõik eelnevalt nimetatud kinnistud on Toila valla koosseisus peale Haraka, Mälgi, Mätiku ja Viivikonna tööstusterritooriumi kinnistute, mis on Narva-Jõesuu linna koosseisus.

Sirgala II põlevkivikarjäär (maavara kaevandamise keskkonnaluba nr KMIN-087 kehtivusega kuni 13.04.2031) asub Ida-Viru maakonnas Toila ja Alutaguse valdades. Kaevandamisloaga määratud mäeeraldise pindala on 233,75 ha ning mäeeraldise teenindusmaa pindala on 267,35 ha. Terve Sirgala II põlevkivikarjäär on esitatud korrastatuks tunnistamiseks.

Sirgala II põlevkivikarjääri mäeeraldisel ja mäeeraldise teenindusmaal paiknesid järgmised korrastatud kinnistud: Leiukoha (katastritunnus 80201:002:0363, mäetööstusmaa 100%, pindala 16,55 ha), Kukersiidi (katastritunnus 80201:002:0355, mäetööstusmaa 100%, pindala 12,36 ha), Kolmnurga (katastritunnus 80201:002:0362, mäetööstusmaa 100%, pindala 0,23 ha), Põlevkivi (katastritunnus 80201:002:0358, mäetööstusmaa 100%, pindala 162,66 ha), Pruunikulla (katastritunnus 22901:001:0167, mäetööstusmaa 100%, pindala 23,95 ha) ja Sirgala karjäär 2 (katastritunnus 80201:002:0720, 100% mäetööstusmaa, pindala 51,47 ha). Kõik eelnevad katastriüksused on riigiomandis ja volitatud valitseja on RKIK. Kõik eelnevalt nimetatud kinnistud on Toila valla koosseisus peale Pruunikulla kinnistu, mis on Alutaguse valla koosseisus.

3. KAALUTLUSED

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 87 lõige 1 sätestab, et kaevandatud maa korrastamiskohustuse tunnistab täidetuks kaevandamisloa andja, võttes arvesse

korraastamistööde vastuvõtukomisjoni ettepanekut ning et komisjoni moodustab ja selle juhataja määrab loa andja.

MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. MaaPS § 87 lõige 2 sätestab, et komisjoni koosseisu nimetatakse loa andja esindaja, mäeeraldise ja selle teenindusmaa kinnisasja omanik või tema esindaja või riigimaa korral kinnisasja valitseja või tema volitatud isik, kohaliku omavalitsuse üksuse esindaja ja vajalik arv asjatundjaid komisjoni moodustaja äranägemisel.

MaaPS § 87 lõigete 1 ja 2 alusel moodustati Keskkonnaameti 16.10.2023 korraldusega nr DM-125552-10 korraastamistööde vastuvõtukomisjon (edaspidi *komisjon*). MaaPS § 87 lõigete 1 ja 2 alusel kokku kutsutud komisjon töötas Sirgala ja Sirgala II põlevkivikarjääri alal 03.10.2023. Komisjon hindas korraastamistööde ja korraastatud maa vastavust korraastamisprojektidele „P-02-05 Narva karjääri mäetöödega rikutud maa korraastamise projekt. Eesti Põlevkivi. Jõhvi, 2005“ (edaspidi *korraastamisprojekt P-02-05*) ja „P-02-05 Narva karjääri mäetöödega rikutud maa korraastamise projekt. Lisa 2. Töö nr 20/3059, Steiger. Tallinn, 2020“ (edaspidi *korraastamisprojekt P-02-05 Lisa 2*).

Kohal olid kõik komisjoni määratud liikmed, peale Riigimetsa Majandamise Keskuse esindaja, kes teatas komisjoni koosviibimise päeval, et ei saa osaleda.

Korraastamisprojekt P-02-05 Lisa 2 nägi ette, et Sirgala II põlevkivikarjäär ja osaliselt Sirgala põlevkivikarjäär ujutatakse üle läbi Sirgala II karjäärist vee väljapumpamise lõpetamise. Veetasemel lastakse Sirgala ja Sirgala II põlevkivikarjäärides tõusta kuni kõrguseni 30 m abs. See tähendab, et mitmed karjäärisisesteks sõitudeks kasutatavad teed ujutatakse üle ning mitmed karjääri piirkonnad, sh korraastatud alad, muutuvad raskemini ligipääsetavaks. Tulenevalt vajadusest kutsuda kokku korraastamistööde võtustukomisjon ja külastada erinevaid korraastatud piirkondi, ei olnud komisjoni koosviibimise ajaks veel vee väljapumpamist lõpetatud ning ligipääsuteed korraastatud aladele olid kuivad. Vee väljapumpamise lõpetamisel tõuseb karjääris veetase kuni 30 m abs ning erinevate hinnangute põhjal võtab see aega 2-5 aastat. Kui veetase jõuab kõrguseni 30 m abs, hakatakse taas karjäärist vett välja pumpama. 30 m abs kõrgus leiti olevat optimaalne veetaseme kõrgus, mis leevendab kuivendamise mõjusid Kurtna järvestiku piirkonnale ning samal ajal ei raskenda lõuna pool Narva põlevkivikarjääris põlevkivi kaevandamise jätkamist.

Sirgala II põlevkivikarjääri korraastamisprojekt oli juba varasemalt kooskõlastatud RKIK-ga, kes ei kohustanud Enefit Power AS-i istutada täiendavaid puid korraastatavale alale. Seega oli Sirgala II põlevkivikarjääri lõunaosa valdavalt lage. Sirgala II põlevkivikarjääri põhjaosas, kus esimesena kaevandamisega ja kaevandatud ala korraastamisega alustati, olid korraastatud alal kasvamas männid.

Sirgala II põlevkivikarjääri mäeeraldisest ja mäeeraldise teenindusmaast lääne pool oli Riigimetsa Majandamise Keskuse halduses olevatele kinnistutele rajatud infiltratsioonibassein. Infiltratsioonibasseinis hoiti kaevandamise ja karjääriala kuivendamise ajal ühtlast veetaset, et vähendada karjäärist läänes paiknevale Kurtna järvestiku ning selle ümbruse veetaseme langust.

Kuigi infiltratsioonibassein ei kuulunud Sirgala II mäeeraldise ega mäeeraldise teenindusmaa koosseisu, oli korrastamisprojektis P-02-05 Lisa 2 käsitletud ka infiltratsioonibasseini korrastamist. Komisjon käis infiltratsioonibasseini vaatamas selle põhjapoolsest otsast. Vaatlustel oli näha, et infiltratsioonibasseinile olid rajatud tammid, mida nägi ette ka korrastamisprojekt.

Sirgala põlevkivikarjääri mäeeraldise teenindusalal paikneval ning Kliimaministeeriumi halduses oleval kinnistul Viivikonna tööstusterritoorium paiknesid mitmed hooned, millest osa oli Enefit Power AS korrastamistööde vastuvõtukomisjoni koosviibimise ajaks lammutanud. Viivikonna tööstusterritooriumi kinnistu oleks juba võinud korrastamise ajaks kuuluda RKIK-i koosseisu, aga kinnistu üleandmisel olid toimunud viivitused. Samas on kinnistu korrastatud vastavalt RKIK-i ootustele. Kuna korrastamisprojektides P-02-05 ja P-02-05 Lisa 2 ei ole käsitletud mäeeraldise teenindusmaal paiknevate hoonete saatust peale karjääri eluea lõppu, siis lähtuti Viivikonna tööstus kinnistu korrastatuks tunnistamisel RKIK-i soovist kinnistu vastu võtta sellisena nagu ta korrastamistööde vastuvõtukomisjoni koosviibimise ajal oli. Enefit Power AS oli kinnistule jätnud alles hooned, mida RKIK koos kinnistuga soovis vastu võtta.

Kuna komisjoni koosviibimise ajal kuulus Viivikonna tööstusterritooriumi kinnistu Kliimaministeeriumi haldusesse, siis ei saanud Viivikonna tööstusterritooriumi kinnistut korrastatuks tunnistada, kuna Kliimaministeeriumi esindajat kui maaomaniku esindajat polnud komisjoni koosseisu kutsutud. Seega saab kinnistut tunnistada tingimusikult korrastatuks. Tingimuseks on, et Viivikonna tööstusterritooriumi kinnistu liigub Kliimaministeeriumi haldusest RKIK-i haldusesse. Alates Viivikonna tööstusterritooriumi kinnistu üleandmisest RKIK-ile tunnistatakse kinnistu korrastatuks.

Peale Viivikonna tööstusterritooriumi ja Sirgala karjäär 2 kinnistute olid teised Sirgala põlevkivikarjääris korrastatuks tunnistatavad kinnistud valdavalt seotud tranšeedega. Tranšeede ääred olid üldiselt prügist puhtad.

Komisjoni protokoll koos allkirjadega on lisatud käesoleva korralduse juurde.

VAIDLUSTAMINE

Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul korralduse teatavaks tegemisest alates, esitades vaide korralduse andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisad:

1. Sirgala ja Sirgala II põlevkivikarjäärade korrastamistööde vastuvõtukomisjoni 03.10.2023 istungi protokoll.pdf
2. Otsus ja istungi protokoll allkirjastajad.pdf

Teadmiseks: Alutaguse Vallavalitsus, Kliimaministeerium, Narva-Jõesuu Linnavalitsus, Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus, Riigimetsa Majandamise Keskus, Toila Vallavalitsus

Kaidi Karro
vanemspetsialist
maapõuebüroo